

Dòng sông nhẫn nhục

60 Năm kỷ niệm ngày thành lập Tiểu chủng viện Sao Biển. 69 năm tuổi đời. Vào chủng viện khi 11 tuổi. Năm 69 vào Đại Chủng viện. Năm 76 kết thúc năm tháng tu học 16 năm rèn luyện. bảy năm phục vụ. 35 năm rẽ lối cho đến bây giờ. Buồn nhiều hơn vui có lẽ vì sinh ra dưới một ngôi sao xấu?

Thằng nhỏ mới lớp nhì thi vào chủng viện. Đậ vào chủng viện cùng với một thằng đồng hương lớn hơn một tuổi và một thằng quê ở Cà Đú. Cả tỉnh Ninh Thuận chỉ có ba thằng đậ. Lớp 60 vào Huitième vốn vẹn 30 tên thuộc các tỉnh Khánh Hòa, Ninh Thuận, Bình Thuận và Bình Tuy cộng thêm ba tên dân tộc Raglay từ địa phận Kontum gởi xuống. Vị chi tất cả là 33 tên. Lên năm Septième, hai tên nhảy lớp. Năm Sixième nhận một tên lớp 61 nhảy lên. Rụng lần lần... Đến năm 66, sau khi đậ Brevet, được gởi ra Huế học tại Trường La Providence tính trên đầu ngón tay: chín mạng. Sau Mậu Thân di chuyển về Đà Lạt học tại Collège d'Adran. Lại rụng thêm sau khi thi Bac II. Hai thằng học Đà Lạt, bốn thằng ra Huế. Ở Huế lại rụng thêm một tên nữa, Hết hainăm Triết ở Huế lại rụng thêm một tên nữa. Lên Thần, hai tên ở Đà Lạt vẫn còn trụ, hai tên ở Huế lại chia đôi: một ở Huế và một vào Sài Gòn học tiếp. Cũng may lớp cũng tiến chức được năm mống, kể luôn một tên nhảy lên lớp 59 và một cụ sáu. Nhưng rồi lại rụng thêm một linh mục và một cụ sáu... Một tên bị bệnh chết và tính đến bây

giờ chỉ còn một đang phục vụ tại Giáo phận Nha Trang và một tại Giáo phận Phan Thiết. Tên nhảy lên lớp 59 lại về hưu non...

Cuộc đời lăm trớ trêu, tưởng đời cho phép mình đi trọn cuộc hành trình, hy sinh và phục vụ. Thế nhưng tất cả đều tan biến. Nghĩ lại, cuộc đời ba chìm bảy nổi, chín lênh đênh mà ngao ngán! Trước khi vào chủng viện, bị một cơn bệnh thập tử nhất sinh trước kỳ nhập học. Sau hai năm Triết, trước khi đi Probation, bị bệnh đậu mùa (varirole) tưởng là không tiếp tục được... Trước khi rẽ lối, lúc còn ở xứ bị sốt rét ác tính, co giật, không có thuốc tốt để trị, phải dùng đến bã thuốc phiện; nhưng rồi cũng nhờ ơn trên nên chưa được gặp Diêm Vương.

Bảy năm đi sở, mấy năm đầu phải xách bị làm 'cái bang'

xin gạo và bổng lễ nơi các vị đàn anh, về sau vỡ đất làm ruộng để nuôi sống bản thân và lo trang trải cho chi phí nhà thờ vào những dịp lễ lớn. Phải thức đêm để theo nước ruộng vào những mùa khô. Tất nhiên cũng nhờ sự giúp đỡ của anh em giáo dân chứ bản thân chưa biết cầm cuốc chuyên nghiệp. Học từ từ và rồi cũng quen dần, trừ việc vác lúa không thể vác qua suối qua mương được. Nhờ ơn Chúa quan phòng, mấy mùa lúa không thất thu mấy, cũng qua ngày được sau khi đóng thuế cho HTX. Hai sào đất ruộng đủ cho một kẻ độc thân và một bà bếp. Tiền chi tiêu hằng ngày có khi phải mượn đến bà bếp vì bà chăn nuôi heo riêng để dành cho mình về sau. Cha xứ chỉ đầu tư nuôi thỏ, gà, vịt cải thiện thức ăn trong những dịp lễ lớn và đặc biệt thôi... Đến đây, xin mở một dấu ngoặc – bà giúp việc, bà Tám Sứt, người nấu ăn cho Cố Viot tiếp tục ở lại giúp việc không công – xin cảm ơn Bà và luôn cầu cho Bà như là một ân nhân. Và một Bà Tám nữa là Bà Tám ve chai, luôn sẵn sàng vô cớ lễ mỗi khi bị cảm lạnh hay cảm cúm nhức đầu. Nếu muốn dùng thuốc Tây y, thì nhờ Bà Lan, một y tá già đến chích thuốc. Chính bà đã đề nghị dùng phương pháp lấy máu veine của chính mình tiêm vào mông và cũng đã để bà thao tác. Một cách đổi máu và thấy cũng có tác dụng khi bị nóng gan. Không biết phương pháp chữa trị này có cơ sở khoa học hay không – hình như bà gọi tên ‘auto-fu-sang’ gì đó thì phải? -, nhưng thấy đỡ nổi mụn đỏ trên mặt. Dùng thuốc Chophytol và Sulfarlem nhiều mà không bớt...

Ngày đến nhận xứ là ngày 14 tháng 9 năm 76: Lễ Suy Tôn Thánh Giá. Mấy năm đầu chỉ gặp khó khăn về kinh tế và

việc đi lại. Công việc mục vụ khá nhàn. Lễ Chủ Nhật được dưới trăm người tham dự ở nhà thờ chính. Nhà thờ giáo họ, đông hơn vì giáo dân dân tộc sống tập trung bên bờ một dòng sông. Ngày thường chỉ có 5, 7 người dự; có khi chỉ có 1, 2 người: Bà bếp nặng tai nhiều khi đáp sai lời chào của chủ tế. Kiếm được hai ba chú giúp lễ, nhưng rồi một em đi tắm bị chết đuối... Ca đoàn được chục em, trai có, gái có Kinh có, dân tộc có. Mặc dù thế vẫn tập được những bài hợp xướng bốn bè vào những lễ trọng, như dịp Noel chẳng hạn. Không hay nhưng ít ra cũng làm cho cuộc lễ thêm long trọng và sôi động với một cái Organ đập hơi và ba cây ghi ta điện. Cái organ cũ đi xin ở nhà thờ của một giáo xứ vất đi để thay organ điện...

Công việc mục vụ gặp nhiều khó khăn. Mới nhận xứ, ra đồn công an làm thủ tục nhập khẩu; về nhà bị mời ra ủy ban xã làm việc. Ngày hôm sau về nhà lấy chiếc Mini Lambretta của cố Kim (Lefèbre) Tân Hội để lại cũng bị mời xuống xe đò về xã làm việc. Hành khách trên xe lấy làm ngạc nhiên, tưởng là một tội phạm nào đó. Lý do: sao không xin giấy phép đi lại mặc dù ở trong cùng một tỉnh. Rồi đi ra họ nhánh làm lễ, sao không xin phép. Tất cả phải trình báo với chính quyền cho dù anh đã được công an tỉnh cho phép về làm việc tại xứ kể cả họ lẻ. Công dân đặc biệt mà! Muốn xin phép thì xin, chẳng có gì to tát. Ngồi viết đơn tại chỗ, ký tại chỗ: đỡ phiền. Chẳng có việc gì làm. Xin luôn ba ngày về nhà, cuối tuần lên lại để kịp lễ ngày Chủ Nhật.

Xách bị đi xin gạo nơi cha Láng, giáo xứ Tấn Tài nhiều lần đâm ra ngại, may thay một anh dân tộc cho một miếng rẫy bèn ra sức nhờ anh em giáo xứ cùng nhau vỡ đất làm được

hai sào ruộng. Người chú ruột từ Đà Nẵng ghé vào thăm. Hai chú cháu hì hục vỡ thêm 200 mét làm sòng mạ. Tối chú xin một xị rượu uống giải mỏi. Hai chú cháu ăn cơm tối uống một xị nấu bằng mì (sắn) rồi ra ngồi bên cửa hông nhà thờ chờ một vài giáo dân ở gần đó đến đọc kinh tối. Chờ lâu quá, chú nằm trên bậc xi măng ngủ thiếp đi trong vài phút. Trước khi về lại Đà Nẵng, không có gì để biếu cho chú chỉ biết dốc cạn hầu bao biếu cho chú chút tiền còm đủ cho một chuyến ra. Chú rơm rớm nước mắt nhận, già từ, xót thương cho thằng cháu... và không buồn trở lại lần thứ hai trước khi nhắm mắt mãi mãi vài năm sau đó... Cũng nhờ hai sào ruộng này mà bản thân không còn xách bị đi làm dân cái bang nữa và cũng nhờ đó có thể trang trải những chi tiêu cho việc chuẩn bị Lễ Noel và Tết Nguyên Đán hằng năm. Tuy nhiên bồng lễ cũng còn phải xin nơi Cha Anrê Nguyễn Lộc Huệ và Cha JB Phạm Hồng Thái. Có một lần, người em họ là Linh mục Antôn Nguyễn Trường Thăng, lúc bấy giờ đang làm Quản xứ Trà Kiệu, Đà Nẵng, gửi cho một tháng lễ. Giáo dân trong xứ chỉ xin lễ mỗi năm vốn vẹn được một tháng trong tháng 11. Họ nhánh được một lễ cũng vào ngày 2 tháng 11 mỗi năm.

Được cái này, mất cái kia. Có cái ăn, đến lượt vấn đề an ninh. Là công dân 'đặc biệt' nên luôn được chú ý. Từ chối hai lần tham dự HĐND Tỉnh, vì thế càng được quan tâm nhiều hơn nữa. Bị mời lên công an huyện làm việc cả một tháng trời. Sáng đạp xe xuống huyện làm việc, trưa về Song Mỹ ăn ké cơm trưa của Bác Đoàn Văn Liệu; 1g30 lại xuống làm việc tiếp cho đến 4g30 chiều, ký biên bản. Ngày nào cũng như ngày nấy... Nản, buồn và thất vọng vì không có

chỗ dựa... Nội dung làm việc chỉ về tài sản của giáo xứ... Về cái riêng của Giáo hội; về cái chung của nhân dân. Cuối cùng cũng nghe lời bề trên tặng không cái máy nổ Yanmar F8 cho chính quyền... Bị sa sút, chán, không còn ý chí làm việc. Bị cấm thi hành mục vụ.

Tháng 10/1983, quyết định rẽ lối. Tối hôm trước ngày ra đi, bỗng nhiên nhận được một tấm thiệp từ Giang Xá gửi với nội dung 'Cháu H thân mến, cố gắng kiên nhẫn'. Nhưng *Une fois décidée c'est décidé* và thế là xé nhỏ và cất bước ra đi sau khi để lại thư xin lỗi cộng đoàn mặc dầu biết chắc sẽ rất khổ và bị chỉ trích. Đúng như vậy, ba năm đầu phải bươn chải làm đủ nghề để mưu sinh, từ việc đốn củi, đốt than, làm rẫy, buôn cá, bán củi đến việc mò trai, bắt ốc, suốt lúa, thậm chí phải làm cái nghề của bà Ruth ngày xưa: mót lúa! Được mở cửa, anh em đi HO nhờ dạy kèm sinh ngữ mới ổn định được một tí. Từ đó đi dạy ở các công ty. Hợp đồng với các trường Trung, Tiểu học. Một lần qua Philippines thay ông bạn làm việc, nhưng cũng không được bao lâu, lại phải về quê hương lại và thất nghiệp. May thay một người bạn đồng môn Sao Biển giới thiệu cho một chân làm ở Sài Gòn từ 2008 đến giờ. Xin cảm ơn, qua tình Mẹ Sao Biển, người anh em này. Con cái dần dần học hành ra trường, kiếm được việc làm giúp bớt đi gánh nặng và trách nhiệm. Xin tạ ơn Thiên Chúa luôn thương yêu và cứu giúp!

Người ta thường nói: "Sống quá sinh tẻ". Một anh bạn lại thêm: "Khổ quá cũng sinh tẻ như ông!" Nhớ năm 86, theo lời kêu gọi của Bề Trên, về lại Nha Trang để 'hồi chánh'; nhưng không có hướng giải quyết cụ thể và nhờ người thăm dò giới hữu trách, nghe phán một câu xanh

dòn ‘Đã đi cho đi luôn’. Vì thế lại xuôi nam, trở về chỗ cũ sinh sống. Số phận ông Trời định như thế, không thể cãi lại được. Bây giờ cuộc sống tạm ổn định, nhất là sau khi được Đức Thánh Cha chuẩn cho luật độc thân tháng 12 năm 1998 và nhận bí tích cuối cùng trong 7 bí tích sau 15 năm sống bên lề Giáo hội.

Cuộc đời dường như được xếp đặt từng bảy năm một – được và mất theo chu kỳ này: 60-67 : tuổi học trò thơ ngây. 68-75: kết thúc việc dùi mài kinh sử. 76-83: sống và làm việc rheo ơn gọi. 84-91: vất vả khi rẽ lối. 92-99: tiếp tục vật lộn với cuộc sống. 00-17: tạm ổn. Chu kỳ tiếp theo chắc là chu kỳ của ngày trở về với đất.

Cố tập sống nhẫn nhục, nhưng bản tính không thể thay đổi được. Cả cuộc đời bị thua kém, nhiều khi muốn vươn lên nên gắng làm một việc gì đó cho nổi bật. Con người mà! Óc tự cao và kiêu ngạo theo kiểu tháp Babel di truyền từ xa xưa. Vẫn biết ‘nhịn là chín sự lành’ nhưng nhịn hoài không được.

Sắp đến tuổi ‘thất thập cổ lai hy’, bước vào lứa U 80, không biết ‘con Tạo xoay vần’ ra sao đây? Thôi đành để cho số phận định đoạt... Hy vọng tuổi già đến xán lạn hơn trước khi trở về với cát bụi!

Sài Gòn một chiều mưa cuối năm

Hoàng Châu SB60